

Dosarul nr. 2ra-83/23
2-20057017-01-2ra-19012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Lavric)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malîi, V. Cotorobai, A. Braga)

ÎNCHEIERE

22 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen legal a cauzei contravenționale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu și a fost menținută hotărârea din 12 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 28 mai 2020, SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen legal a cauzei contravenționale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au indicat că, la 13 iulie 2017 a solicitat intervenirea poliției în legătură cu faptul că Viorica Braila a refuzat achitarea serviciilor prestate pe teritoriul „Terasa de Vară” din parcul La Izvor, a devenit agresivă, l-a amenințat și înjosit public. Astfel a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 03 838044 din 17 iulie 2017 în baza art.art.106, 354 din Codul contravențional, fiindu-i aplicată amendă în sumă de 1 800 de lei.

Au susținut că, în rezultatul acțiunilor contravenientei, SRL „Inima Codrului” i-a fost cauzat prejudiciu moral în mărime de 150 de lei și lui Gheorghe Străisteanu – 10 000 de lei.

Au declarat că, la data de 01 august 2017 procesul-verbal și decizia agentului constatator a fost contestat de către Viorica Braila. Examinarea cauzei durează deja 3 ani, deși urma a fi examinată în termen de 30 zile, subliniind că la momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată examinarea nu a era finalizată.

Au afirmat că, ulterior somării contravenientei, la 04 iulie 2018 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Viorica Braila, solicitând repararea prejudiciului material și moral, însă timp de 2 ani continuă examinarea, nefiind pronunțată o hotărâre, deoarece nu există o hotărâre irevocabilă pe cauza contravențională.

Au susținut că, termenul de examinare a fost grav încălcat, or, art.454 din Codul contravențional prevede un termen de 30 zile, cauza nefiind dificilă din punct de vedere factologic sau juridic, nu este complexă, deoarece participă doar contravenientul și agentul constatator, nu este necesară efectuarea cărorva acțiuni procedurale complexe, cum ar fi audierea martorilor, experților, specialiștilor, efectuarea expertizelor și alte acțiuni care ar împiedica pronunțare unei hotărâri în termen rezonabil.

A precizat Gheorghe Străisteanu că, a avut un rol activ, a depus numeroase cereri, plângeri prin care a insistat la examinarea cauzei contravenționale în termenul prevăzut de lege – 30 zile, iar tergiversarea se datorează exclusiv comportamentului instanței de judecată. Au solicitat încasarea prejudiciul moral cauzat, în sumă de câte 3 000 de lei, pentru fiecare reclamant.

Prin hotărârea din 12 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La data de 02 august 2021 SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au declarat apel împotriva hotărârii din 12 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii, rejudecarea cauzei și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu și a fost menținută hotărârea din 12 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a considerat că instanța de fond corect a stabilit că SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu nu dispun de un drept legal de a pretinde încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei contravenționale nominalizate, or, dreptul exclusiv la repararea prejudiciului cauzat în urma încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzelor contravenționale, îl dețin numai persoanele care au fost supuse procedurii contravenționale, persoanele cărora li s-a înaintat o acuzație.

Din cererea de chemare în judecată și actele prezentate rezultă, că Gheorghe Străisteanu și SRL „Inima Codrului” în cauza contravențională ar avea calitatea de parte vătămată și nu de contravenient.

Instanța de apel a menționat că în cererea de chemare în judecată apelanții au pretenții în ce privește încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale din 01 august 2017, dar nu privind încălcarea termenului rezonabil de examinare a acțiunii civile și, prin urmare, soluția instanței de fond cu privire la respingerea cererii de chemare în judecată este perfect legală și întemeiată.

La data de 27 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, au declarat recurs împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale, emise contrar prevederilor naționale și internaționale.

Au declarat că, în speța dată termenul se calculează de la data de 17 iulie 2017, când au fost recunoscuți în calitate de parte vătămată, parte civilă și au înaintat acțiunea civilă în cadrul procesului contravențional, termen care durează 3 ani.

Au notat că, prevederile art. 448 alin. (2) din Codul Contravențional, care indică că dosarul contravențional se expediază instanței de judecată în termen de 3 zile de la data înregistrării contestației și prevederile art. 454 alin. (1) CC, care obligă instanța să examineze cauza în termen de 30 de zile, sunt niște prevederi imperative a legislației și prin urmare, nu se permite nici o abatere de la ele.

Astfel au susținut că, prima instanță, prin respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată a emis o hotărâre vădit ilegală, aplicând eronat normele de drept material și procedural și totodată ignorând toate probele, prevederile legislației în vigoare, inclusiv și recomandările CEDO.

Au punctat că, în calitate de reclamanti, ultimii au prezentat instanței de judecată probe incontestabile, care confirmă faptul încălcării grave a termenului de 30 de zile prevăzut de lege pentru judecarea cauzei contravenționale din 01 august 2017, care a durat 3 ani.

Au considerat că, suma solicitată în speța dată cu titlu de prejudiciul moral în mărime de câte 3 000 de lei, corespunde cerințelor legislației naționale cât și deciziilor Curții Supreme de Justiție emise în cazuri cu situații similare și recomandărilor CEDO.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 01 decembrie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurenților SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu la data de 06 ianuarie 2023 (f.d. 169).

Astfel, recursul, declarat la 27 decembrie 2022, este în termen.

La 19 ianuarie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Ministerul Justiției, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 186).

Referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic